Akutní stavy v urologii z pohledu klinického mikrobiologa

MUDr. Václava Adámková, Ph.D.[1], **MUDr. Jan Závora**[1, 2]
[1]Ústav lékařské chemie a laboratorní diagnostiky, Klinická mikrobiologie a ATB centrum, Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice, Praha
[2]Ústav mikrobiologie, Univerzita Palackého v Olomouci, Lékařská fakulta, Olomouc

V předloženém textu je shrnuta problematika infekcí horních cest močových především z pohledu klinického mikrobiologa. Jsou zde prezentovány základní principy diagnostiky a léčby uroinfekcí s ohledem na současnou epidemiologickou situaci. Doporučení pro antibiotickou léčbu reflektují aktuální evropské a české doporučené postupy.

Klíčová slova: močové infekce, kumulativní antibiogram, rezistence, akutní pyelonefritida, urosepse.

Acute situations in urology from the point of view of clinical microbiologist

The presented text summarizes the issue of upper urinary tract infections, especially from the perspective of a clinical microbiologist. The basic principles of diagnosis and treatment of urinary tract infections with regard to the current epidemiological situation are presented. Recommendations for antibiotic treatment reflect current European and Czech guidelines.

Key words: urinary tract infections, cumulative antibiogram, resistance, acute pyelonephritis, urosepsis.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:
The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:
The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest and financial disclosures:
None.

Consent for publication:
None.

Author's contributions:
None.

Upozornění: Autorka v textu se souhlasem spoluautorů vychází ze své publikace (1). Z této publikace vybírá nejpodstatnější části k zadanému tématu, které doplňuje o vlastní výsledky.

Infekce močových cest (IMC) jsou ve více než 95 % případů ascendentního původu, kdy dochází k šíření infekčního původce z anogenitální oblasti do močové trubice, měchýře, případně do ledvinné pánvičky, u muže také do prostaty a nadvarlete. Vzhledem k anatomickým poměrům jsou IMC častější u žen. U nich bývá často rezervoárem patogenní flóry vagina. Parenchymové orgány mohou být postiženy také hematogenním šířením původce. Hematogenní cestou se šíří stafylokoky, streptokoky, případně kvasinky či *Mycobacterium tuberculosis*. Další možností přenosu je pohlavní styk, kterým se přenášejí tzv. sexuálně přenosná onemocnění.

Pro močové infekce je typická závislost na věku a na pohlaví. Vzhledem k vyššímu výskytu vrozených urologických vad jsou IMC častější u novorozenců mužského pohlaví. V dalším průběhu života se výskyt mění a převažuje postižení ženského pohlaví. Nejvyšší incidenci IMC zjišťujeme u žen v reprodukčním věku. Vlivem změn uropoetického traktu je v graviditě riziko IMC až 2× vyšší oproti ostatní populaci netěhotných žen srovnatelného věku. S rozvojem infravezikální obstrukce u mužů po 50. roce věku koreluje i zvyšující se incidence IMC. V šesté dekádě se výskyt IMC u obou pohlaví téměř vyrovnává a dosahuje 20–30 % (1, 2).

Etiologie

V našich podmínkách jsou jednoznačně nejčastějšími původci IMC bakterie. Nejčastějším infekčním agens močových cest jsou enterobakterie. Typickým patogenem

Cit. zkr: **Urol. praxi. 2024;25(3):139-145**
https://**doi.org/10.36290/uro.2024.058**
Článek přijat redakcí: 6. 5. 2024
Článek přijat k tisku: 14. 5. 2024

MUDr. Václava Adámková, Ph.D.
vaclava.adamkova@vfn.cz